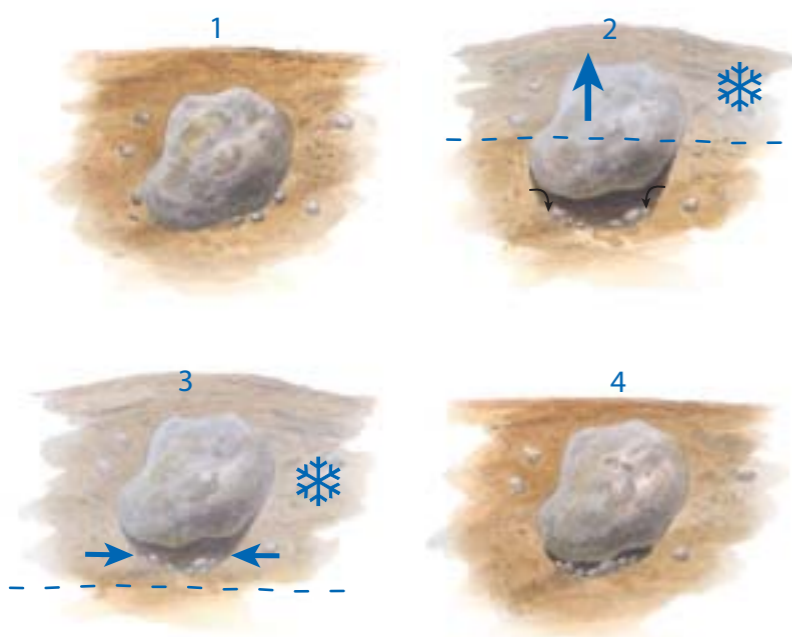

Sjöbo blocksänkor

Blocksänkorna i Sjöbo

Du befinner dig nu i ett område där det inom ungefär en kvadratkilometer finns gott om en frostmarksform som kallas blocksänka. Några blocksänkor är väldigt tydliga medan andra är mera diffusa. Här intill ligger den största och mest framträdande blocksänkan.

Ett kallt klimat är en förutsättning för att blocksänkor ska bildas och de är därför vanligtvis förknippade med fjälltrakterna. Det antas att de sydsvenska blocksänkorna har tillkommit under en relativt kort och vegetationsfri tid direkt efter inlandsisens avsmältning, vilken i den här delen av Östergötland ägde rum för ungefär 13 000 år sedan.

Här är jordarten en morän, som är rik på block och stenar. Blocksänkor bildas genom att block och stenar lyfts uppåt genom tjälning. Under tjällossningen faller de inte tillbaka i ursprungligt läge, eftersom finmaterial delvis har hunnit fylla ut det tillfälliga tomrummet under dem. Blocken och stenarna pallas upp mer och mer för varje år och ansamlas i markytan. Genom tyngdkraften sker samtidigt en gradvis förflyttning av block och stenar från sluttningarna ner mot sänkan.

Sjöbo boulder depressions

You are now standing in an area where in about one square kilometer you see lots of formations resulting from freeze-thaw action, namely boulder depressions. Some of them are very distinct while others are less obvious. Just here we have the largest and the most distinctive boulder depression.

A cold climate is essential to the creation of boulder depressions and they are therefore usually most closely associated with mountainous regions. It is presumed that the boulder depressions in Southern Sweden came into existence during a relatively brief period when the area lacked vegetation directly following the deglaciation of the last continental ice sheet about 13 000 years ago.

Here we have a fine-grained till rich in boulders and stones. Boulder depressions are formed by boulders and stones being raised by frost action. When thaw occurs they do not drop back into their original positions because some amount of fine material will have managed to fill the space created beneath the boulders. The boulders and stones are chocked up little by little, year by year and finally being accumulated on the land surface. Gravity simultaneously causes a gradual migration of boulders and stones down into the depression from the surrounding hill slopes.

Die Blocksenken in Sjöbo

Sie befinden sich nun in einem Gebiet, in dem es innerhalb eines Quadratkilometers viele eiszeitliche Formen gibt, die als Blocksenken bezeichnet werden. Einige Blocksenken sind besonders deutlich, während andere eher kaum erkennbar sind. Genau hier liegt die größte und besonders deutlich sichtbare Blocksenke.

Ein kaltes Klima ist eine Voraussetzung für die Bildung von Blocksenken, weshalb diese normalerweise mit Gebirgsregionen verknüpft sind. Es wird angenommen, dass die südwestlichen Blocksenken in einer relativ kurzen und vegetationsfreien Zeit direkt nach dem Abschmelzen des Inlandseises entstanden, was in diesem Teil Östergötlands vor ungefähr 13.000 Jahren geschah.

Die hiesige Bodenart besteht aus einer Moräne, die reich an Blöcken und Steinen ist. Blocksenken entstehen dadurch, dass Blöcke und Steine durch Bodenfrost gehoben werden. Während des Auftauens fallen sie nicht in die ursprüngliche Lage zurück, da feines Material teilweise die darunter befindlichen leeren Räume aufgefüllt hat. Die Blöcke und Steine werden so jedes Jahr mehr und mehr nach oben geschoben und sammeln sich an der Oberfläche des Bodens an. Durch die Schwerkraft wird gleichzeitig eine allmähliche Wegbewegung der Blöcke und Steine von den Hügeln hinunter zur Senke verursacht.